

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดตามกรอบวิธีวิจัย (Research Framework) ที่นำเสนอเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

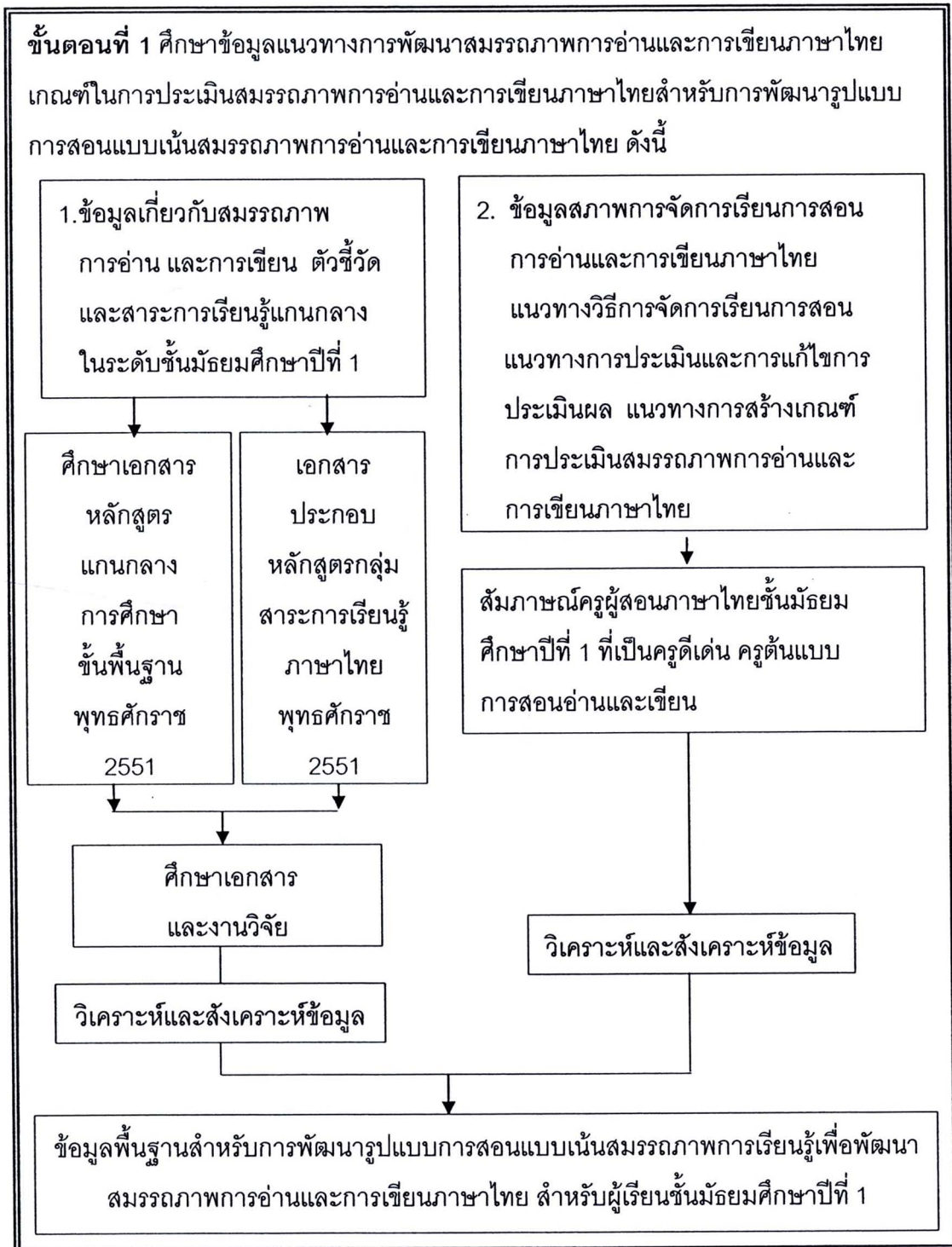
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เค้นหาในการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับการพัฒนา รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

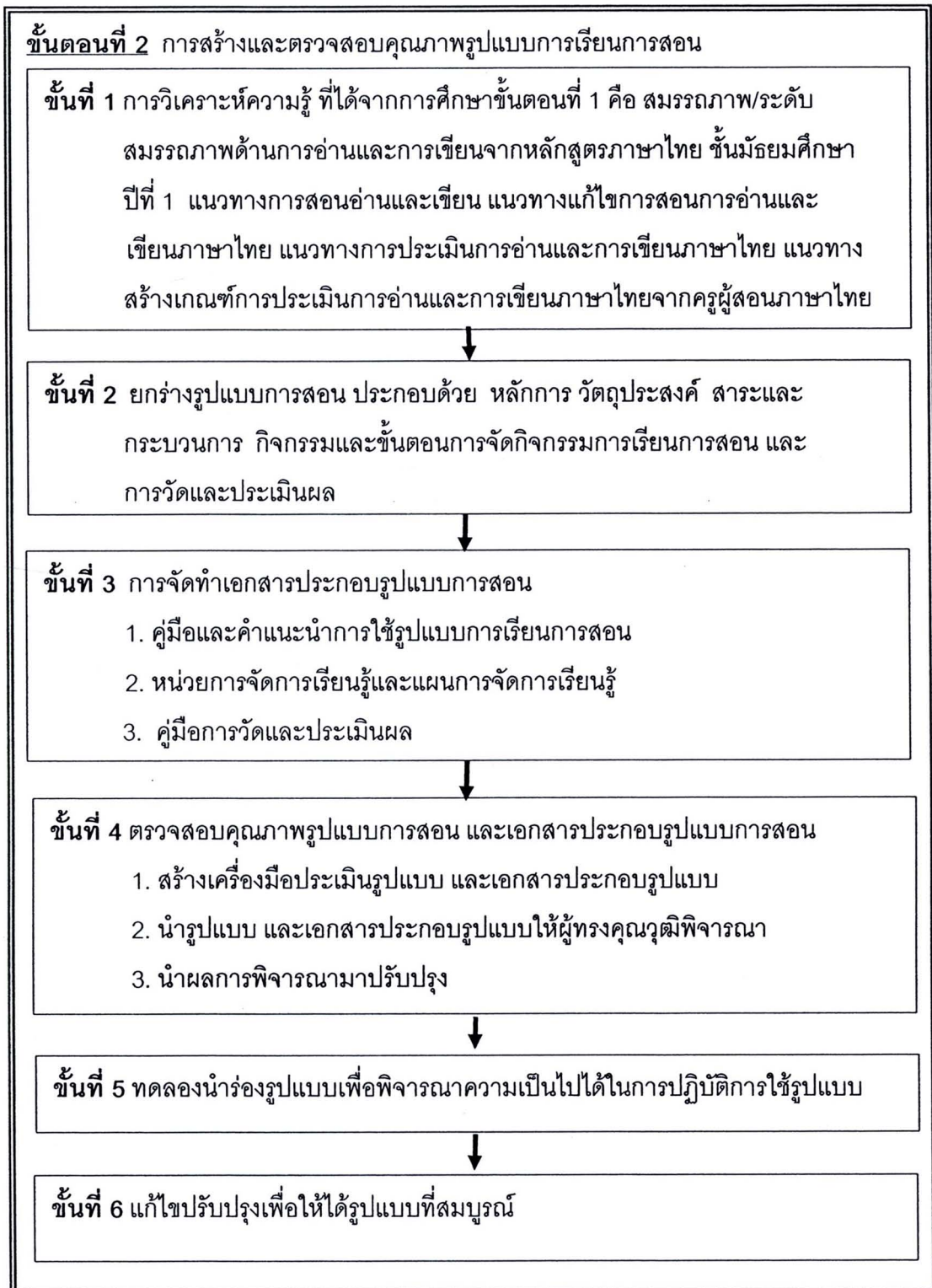
ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ภาพ 8 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้น
สมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาพ 8 (ต่อ)

การดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 4 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เกณฑ์ในการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับการพัฒนา รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย และตัวชี้วัดสมรรถภาพของการอ่านและการเขียน เพื่อกำหนดสมรรถภาพการอ่านและการเขียน

1.2 ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง และได้กำหนดคุณลักษณะไว้ ดังนี้

1.2.1 เป็นครูผู้สอนภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเคยเป็นครูดีเด่น ครูต้นแบบหรือครูชำนาญการพิเศษทางด้าน การสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1.2.2 มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการแก้ปัญหการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย และแนวทางการสร้างเกณฑ์ในการประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับครูผู้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ และปัญหาการอ่านการเขียนของนักเรียนเพื่อนำมาใช้กำหนดประเด็นแบบสัมภาษณ์

2. จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ และตอนที่ 2 เป็นคำถามสำหรับสัมภาษณ์ครูในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอน การแก้ปัญหการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอน การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอน การสร้างเกณฑ์การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอน โดย

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย และสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยจากเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดของสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องในด้านเนื้อหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำมาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในเรื่อง แนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทย การแก้ปัญหการสอนการอ่านและการเขียน การประเมินการอ่าน

และการเขียน การสร้างเกณฑ์การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทยจากครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อนำไปใช้สัมภาษณ์เก็บข้อมูล (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค)

3. การดำเนินการ

เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ผู้วิจัยยังไม่สามารถสืบค้นพบว่ามีในประเทศไทยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ใช้สนับสนุนความสำคัญของปัญหาวิจัย และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 สังเคราะห์สมรรถภาพการอ่านและการเขียน จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยวิธีการสังเคราะห์เนื้อหาสำหรับใช้เป็นกรอบสำหรับการสร้างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย ทั้งด้านการอ่านออกเสียง การอ่านในใจซึ่งเป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนร้อยแก้ว และการเขียนร้อยกรอง

3.2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคุณสมบัติ ดังที่กำหนดไว้ จำนวน 7 คน ประเด็นสัมภาษณ์ คือ แนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการแก้ปัญหาสอนการอ่านและการเขียน แนวทางการประเมินการอ่านและการเขียน แนวทางการสร้างเกณฑ์การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (Individual depth interview) ทำการสัมภาษณ์ทีละคน จนครบ 7 คน เริ่มสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2552 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2552 หลังจากนั้นถอดแถบบันทึกการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเนื้อหา

3.3 สังเคราะห์หลักการ แนวคิด และกระบวนการด้านการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด และทฤษฎีพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอน ได้แก่ การสอนแบบเน้นสมรรถภาพ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนแบบเน้นการปฏิบัติ

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลจาก ข้อ 1.1, 1.2 และ 1.3 เพื่อเป็นข้อมูลสรุปเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการสร้างเกณฑ์และระดับสมรรถภาพการอ่านการเขียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอน ที่มีความเหมาะสมกับบริบทและปัญหาของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร่วมกับปัญหาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน เพื่อนำมากำหนดประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย ได้ประเด็นในการสัมภาษณ์ 4 ประเด็น คือ แนวทางการสอน แนวทางแก้ปัญหาการสอน แนวทางการประเมิน แนวทางการสร้างเกณฑ์ประเมิน จำนวน 5 สมรรถภาพ คือ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจ(เชิงวิเคราะห์) การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์การเขียนร้อยแก้วเชิงสื่อสาร และการเขียนร้อยกรอง

4.2 ทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย ด้วยตัวของผู้วิจัย โดยใช้เวลาคนละประมาณ 2 ชั่วโมง และทำการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ จนครบทั้ง 7 คน นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการดังนี้

4.3 ถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ของครูผู้สอนทั้ง 7 คน และบันทึกลงกระดาษ

4.4 จัดกระทำข้อมูลการสัมภาษณ์ โดยบันทึกข้อความการสัมภาษณ์แต่ละประเด็นของครูแต่ละคน ลงในตาราง 2 ช่อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกลงในช่องด้านซ้าย เรียงตามลำดับจนครบทั้ง 7 คน ที่ละประเด็น จากนั้นค้นหา key word ที่เกี่ยวข้องและสำคัญ โดยการขีดเส้นใต้ข้อความของครูแต่ละคน

4.5 key word ของแต่ละคนบันทึกลงในช่องทางขวามือของแต่ละคน จากนั้นนำข้อมูลมาแยกประเภท โดยดูความเหมือนและความต่าง ของข้อมูล

4.6 สรุปข้อมูลที่มีความถี่มากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

4.7 จัดข้อมูลที่ได้รับความถี่มากที่สุดลงตารางที่ละสมรรถภาพตามประเด็นสัมภาษณ์

4 ประเด็น

5. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนในการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียน เกณฑ์สำหรับการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในการดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างรูปแบบการสอนและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ด้านปัญหาการสอนการอ่านและการเขียนที่พบจากการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คุณภาพการอ่านของนักเรียนอยู่ใน

เกณฑ์ต่ำ มีนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ได้และอ่านไม่คล่อง อ่านแล้วตอบคำถามไม่ได้ เป็นจำนวนมาก ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รักการอ่านและนักเรียนอ่านแล้วจับใจความไม่เป็นหรือจับใจความได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อ การเรียน และพบว่าคะแนนการเขียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การเขียนเรียงความ เขียนตอบคำถาม ย่อความ หรือเขียนสรุปความ นักเรียนส่วนมากจะเขียนเรียงความไม่ได้เพราะไม่มีข้อมูลจากการอ่าน เขียนตอบคำถามได้ไม่ถูกต้องเพราะอ่านคำถามแล้วจับประเด็นไม่ได้ว่าคำถามถามอะไร เขียนย่อความหรือสรุปความก็สรุปหรือย่อโดยการนำประโยคมาเรียงต่อกันไม่ได้ใช้ความคิดของตนเองเพราะไม่สามารถอ่านจับใจความแล้วเขียนออกมาเป็นตัวหนังสือได้อย่างถูกต้องด้านการเขียน จึงได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยถึงแนวทางการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการวัดและการประเมินผลการอ่านและการเขียน แนวทางการสร้างเกณฑ์การวัดและการประเมินผล การอ่านการเขียน มากำหนดเป็นแนวทางการยกร่างรูปแบบการสอน โดยใช้กระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนของจอยส์และเวลล์ (Joyce and Weil; 2001) สำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการสอน (Orientation to the Model) ส่วนที่ 2 รูปแบบการสอน (The Model of Teaching) ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Application) ส่วนที่ 4 ผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (Instructional and Nurturant Effects) และได้กำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ได้แก่ หลักการของรูปแบบการสอน จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน โดยกำหนดวิธีการดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างรูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลการดำเนินการในขั้นนี้ ประกอบด้วย

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 7 คนซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน หรือครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิทยะฐานะระดับเชี่ยวชาญ หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาวัดและประเมินผล หรือสาขาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา จำนวน 7 คน

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัด พิจิตร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองนำร่องการใช้รูปแบบการสอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แบบประเมินความเหมาะสม ขององค์ประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้น สมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

2.2 แบบประเมินเอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและ การเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินคู่มือการใช้

2.2.2 แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

2.2.3 แบบประเมินคู่มือการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและ การเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์การประเมิน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ต่าง ๆ ของรูปแบบการสอน

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินของรูปแบบการสอน และกำหนดรูปแบบของ แบบประเมิน

12.1 สร้างแบบประเมินความเหมาะสม ขององค์ประกอบรูปแบบการสอนแบบ เน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมี ลักษณะเป็นแบบประเมินความเหมาะสม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยมาก

ประเด็นการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย ส่วนของความเป็นมาของรูปแบบการสอน การกำหนดองค์ประกอบรูปแบบการสอน ทฤษฎีแนวคิด พื้นฐานสำหรับใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผล ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ประเมินแสดงความ คิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการ อ่านและการเขียนภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครอบคลุมของ ประเด็นในการประเมิน ความเหมาะสมถูกต้องของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะมาดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำแบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และตรวจสอบ ความถูกต้องในการใช้ภาษา ความเป็นปรนัย และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.5 นำแบบประเมินที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เพื่อใช้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียน ฉบับสมบูรณ์ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2. แบบประเมินเอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการ เขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดจุดประสงค์การประเมินเพื่อประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบ รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน และกำหนดรูปแบบของแบบประเมิน

2.3 สร้างแบบประเมินเอกสารประกอบรูปแบบการสอน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบ โดยประเมินในทุกองค์ประกอบ ของเอกสาร ประกอบรูปแบบการสอนว่ามีความชัดเจนเหมาะสมเพียงพอที่จะนำไปใช้ได้อย่างได้ผล แนวทางของ การศึกษาเอกสารก่อนการสอน รายละเอียดในคู่มือการใช้รูปแบบการสอนเกี่ยวกับการจัดเตรียม ความพร้อมในการจัดการสอน ความชัดเจนการวัดและประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนน บทบาท ของผู้สอนและผู้เรียนมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ โดยใช้เกณฑ์การวัด ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยมาก

โดยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือคำแนะนำในการใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของคู่มือและคำแนะนำการใช้รูปแบบว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของแบบประเมิน องค์กรประกอบและระดับเกณฑ์การประเมินว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และมีส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของประเด็นการประเมิน และความเหมาะสมถูกต้องของภาษาที่ใช้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา ความเป็นปรนัย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับภาษาในบางประเด็นให้มีความชัดเจนของการใช้ภาษามากขึ้น ในส่วนประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอให้แยกหน่วยที่มีขนาดใหญ่ใช้เวลามาก เพื่อจะได้สามารถกำหนดภาระงานรวบยอดได้ครอบคลุมสมรรถภาพที่ต้องการวัด ส่วนของคู่มือการวัดและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับภาษาในแบบประเมินบางเรื่องให้ชัดเจนและปรับระดับเกณฑ์ขั้นต่ำของการประเมินภาคปฏิบัติ จาก 0 เป็น 1 และยังคงเกณฑ์ระดับสมรรถภาพ 5 เกณฑ์ดั้งเดิม

2.6 นำแบบประเมินกลับมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินเอกสาร ประกอบรูปแบบการสอนฉบับสมบูรณ์

3. การดำเนินการ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการสอนของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สรุปข้อมูลพื้นฐานที่ได้รับจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบโดยพิจารณาพร้อมกับข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิด ที่เกี่ยวกับรูปแบบการสอน เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบ และกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอน

1.1 ข้อมูลแนวทางการจัดการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูผู้สอน การแก้ไขปัญหาการสอน การวัดผลประเมินผล และการสร้างเกณฑ์การประเมินการอ่าน การเขียนภาษาไทย จากการสัมภาษณ์และการสอบถาม นำมาวิเคราะห์ และสรุปสาระสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเน้นและทิศทางในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด จากเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ด้านวัตถุประสงค์ คำอธิบายรายวิชา การจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการสอน กำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ และแนวคิดของการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการเรียนรู้ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนแบบปฏิบัติ และแนวคิดการวัดผลแบบอิงเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล ในลักษณะของการผสมผสานความรู้ด้านความสามารถทางภาษาบนพื้นฐานของวัฒนธรรมและบริบทของสังคมไทย

ขั้นที่ 2 ยกร่างรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ การสอนเน้นการปฏิบัติ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ และการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ มาเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและ

ประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนในการสร้างรูปแบบการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 สรุปข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อหาองค์ประกอบของรูปแบบการนำเสนอรูปแบบการสอนให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย จะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจและสามารถนำรูปแบบการสอนไปใช้ได้ หรือสามารถศึกษาและฝึกปฏิบัติให้การใช้รูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการนำเสนอรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ที่มาของรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นส่วนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย ความเป็นมาของรูปแบบการสอนที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 คือ สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของครูผู้สอน และแนวคิดสำคัญพื้นฐานของรูปแบบ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถภาพในการจัดเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำได้ แนวคิดของการสอนแบบทักษะปฏิบัติซึ่งมุ่งเน้นให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ สมรรถภาพด้านการอ่านการเขียนเพื่อให้เกิดความชำนาญ และแนวคิดของ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านการอ่าน และการเขียน

ตอนที่ 2 รูปแบบการสอน (The Model of Teaching) ซึ่งเป็นการอธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสอนรายละเอียดมี ดังนี้

1) หลักการของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่กล่าวถึง ความเชื่อและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการสอน ซึ่งอาศัยแนวคิดของการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หลักการของรูปแบบการสอนซึ่งจะเป็นตัวชี้้นำการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานในรูปแบบการสอน

2) จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้ระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการสอน รูปแบบการสอนนี้มีจุดประสงค์มุ่งพัฒนาด้านสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยพิจารณาในแง่ของผลลัพธ์ที่ต้องการในด้านของสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยในด้านการสื่อสาร

3) เนื้อหา ซึ่งเป็นส่วนที่ระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน โดยได้ข้อมูลจากขั้นที่ 1 คือ ตัวชี้วัดการอ่านและการเขียน จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เช่น การอ่านในใจเชิงวิเคราะห์ การอ่านออกเสียง การเขียนจดหมาย การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ มากำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมในการฝึกอ่าน

4) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนที่ระบุวิธีปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ เมื่อนำรูปแบบการสอนไปใช้ คือ การพัฒนาสมรรถภาพอ่านและการเขียนภาษาไทย ด้วยวิธีหรือกระบวนการปฏิบัติในการสื่อสาร ตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนของรูปแบบ คือ ขั้นที่ 1 เลียนแบบเพื่อให้รู้ ขั้นที่ 2 ปฏิบัติสู่ชีวิตจริง ขั้นที่ 3 อ่างอิงทักษะย่อย ขั้นที่ 4 เรียงร้อยสู่ความชำนาญ

5) การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นส่วนที่ประเมินถึงประสิทธิผลของรูปแบบการสอนโดยกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สาระ ทักษะ/กระบวนการและกิจกรรม การเรียนการสอนของรูปแบบการสอน โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผล 3 ลักษณะ คือ วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และการเขียนเป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ และส่วนการของปฏิบัติสมรรถภาพการอ่านและ การเขียนด้วยแบบประเมินที่เป็นเกณฑ์สมรรถภาพรูบริคสกอร์ 5 ระดับ ทั้งการอ่านและการเขียนภาษาไทย ส่วนเจตคติวัดจากแบบวัดเจตคติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่าน และการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้

การนำรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ให้ได้ผลจะต้องทำการศึกษาเงื่อนไขในการใช้รูปแบบการสอนและคำแนะนำในการใช้รูปแบบการสอนให้เข้าใจเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติการใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 4 ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 2 ลักษณะ คือ

ผลทางตรง นักเรียนมีสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ในด้านความรู้ความเข้าใจผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถภาพด้านทักษะ/กระบวนการอย่างน้อยระดับ 3 คือ ระดับปานกลาง ด้านเจตคติในระดับปานกลาง คือ 3.51

ผลทางอ้อม นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

2.2 นำข้อสรุปจากกราววิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากชั้นที่ 1 มาพิจารณาร่างกรอบแนวคิด เพื่อพิจารณาร่างรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลสรุปจากการศึกษาข้อมูลและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการสอนนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการสอน โดยกำหนดไว้ตามลำดับ ดังนี้ ความเป็นมาของรูปแบบ แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

2.2.2 ข้อมูลสรุปจากการศึกษาข้อมูลในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาเป็นกรอบเพื่อกำหนดเนื้อหา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.3 ข้อมูลจากการสรุปการศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครูในด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย นำมากำหนดเป็นกรอบในการกำหนดหลักการ จุดประสงค์และเนื้อหา ของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

2.2.4 ข้อสรุปจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการกำหนดหลักการ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นที่ 3 การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เป็นการเตรียมเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นคำอธิบายรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการสอนไปใช้ได้ ด้วยความเข้าใจในองค์ประกอบและรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบในสถานการณ์จริง เอกสารประกอบรูปแบบการสอน ประกอบด้วย

3.1 คู่มือการใช้รูปแบบเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้รายละเอียดแก่ครูเกี่ยวกับการสอนทั้งหมด เพื่อให้ผู้ที่ใช้รูปแบบการสอนเกิดความเข้าใจ และสามารถนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปใช้ได้ ในเอกสารจะกล่าวถึงสิ่งที่ผู้สอนต้องศึกษา วิธีการปฏิบัติ การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ในรูปแบบการสอน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้รูปแบบในการปฏิบัติจริง

3.2 หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูทราบถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน โดยผู้วิจัยได้ปรับหน่วยแบบ backward design โดยได้กำหนดองค์ประกอบในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัด การเรียนรู้ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 พิจารณาหลักการของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำ มาจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวิชาภาษาไทย

3.2.2 การเรียบเรียงลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการสอน ให้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.3 ผู้วิจัยเลือกรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท21101 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคำอธิบายรายวิชา ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่จะสามารถพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน การเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้ใน 4 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจเชิงวิเคราะห์ การเขียนร้อยแก้ว การเขียนร้อยกรอง ให้ครอบคลุมในการวิจัยครั้งนี้ โดยการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ท 21101 ภาษาไทยพื้นฐาน และการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในด้านสมรรถภาพการอ่านและการเขียนมีวัตถุประสงค์โดยตรงเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติในการอ่านและการเขียนภาษาไทย และเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

3.2.4 วิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา ท21101 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพื่อสร้างกรอบกำหนดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียน ตามตัวชี้วัดและสาระ ของหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อแสดงการพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนได้อย่างครอบคลุม โดยจัดทำโครงสร้างการสอนและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

3.2.5 เรียบเรียงลำดับขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ ทฤษฎี และหลักการของรูปแบบการสอน เป็นสำคัญ

3.2.6 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมเพื่อให้ได้หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีความครอบคลุมตัวชี้วัด ตรงตามวัตถุประสงค์ หลักการ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น จำนวน 9 หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ 33 แผน เป็นเวลา 58 ชั่วโมง ในรายวิชาภาษาไทย รหัส ท21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในแผนการจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้

หลักการพัฒนาสมรรถภาพด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการสอน รวมทั้งได้ระบุวิธีการเรียนไว้ในทุกขั้นตอน

3. คู่มือการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนภาคปฏิบัติ ด้านทักษะ/กระบวนการอ่านและการเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน โดยจัดทำเป็นแบบประเมินการปฏิบัติ พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลแบบรูบริค มีระดับเกณฑ์ 5 ระดับ

เอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยที่จัดทำขึ้น ประกอบด้วยคู่มือการใช้รูปแบบ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 4 แสดงหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รหัสวิชา ท21101

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลา/ชั่วโมง	จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้
	เตรียมความพร้อมการใช้รูปแบบการสอนให้นักเรียน	2	-
1	เรียนรู้เสียงในภาษา	4	3
2	ศึกษากาพย์พระไชยสุริยา	9	6
3	ภาษาเพื่อพัฒนาการพูด การเขียน	7	3
4	เพียรวิเคราะห์ชนิดคำและหน้าที่ของคำ	7	7
5	นิราศภูเขาทอง	7	3
6	ท่วงทำนองการสนทนา	4	2
7	ราชาธิราช	6	3
8	ศาสตร์เพื่อการเขียนสื่อสาร	4	2
9	อ่านและคิดสุภาษิตพระร่วง	8	4
	สอบปลายภาค	2	-
รวม	9	60	33

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

ในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตามหลักการพัฒนารูปแบบการสอน โดยพิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ได้แก่ ความเป็นมาของรูปแบบการสอน การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอน แนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และองค์ประกอบของเอกสารประกอบรูปแบบการสอน ได้แก่ องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการสอน องค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ

นำรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการสอน ไปตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อ

1. ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเอกสารตามหลักการของการพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ในแต่ละองค์ประกอบของการนำเสนอรูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย ความเป็นมา แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของรูปแบบการสอนในเรื่องความเหมาะสม และความสอดคล้องกันขององค์ประกอบของรูปแบบ
3. ตรวจสอบความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอน กระทำใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอน โดยพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างรูปแบบการสอน และเอกสารประกอบการสอน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 นำรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการสอน พร้อมทั้งนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการสอน 2) แบบประเมินคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการสอน 3) หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบประเมินคู่มือการวัดและประเมินผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและ การสอน และ ด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 7 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบลงความเห็นตามแบบประเมินที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scales) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2 นำแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ ทั้ง 3 ฉบับที่ผ่านการลงความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิมาทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนจากแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับ เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ถ้าค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่คำนวณได้มีค่าไม่เกิน 1 ผู้วิจัยถือว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีฉันทามติต่อรายการนั้น ๆ ว่ามีความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบถ้าต่ำกว่านี้ต้องนำมาปรับปรุง

สำหรับในส่วนที่เป็นปลายเปิดซึ่งเป็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอไว้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุป

1.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปที่ได้จากผลของการประเมินรูปแบบการสอน เอกสารประกอบสอน และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมา ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบ คู่มือครู หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือวัดผลและ ประเมินผลเพื่อให้ได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ ก่อนนำไปทดลองนำร่องกับนักเรียนเพื่อพิจารณา ความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 ทดลองนำร่องใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียน ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ

การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ เป็นการนำรูปแบบการสอนและเอกสาร ประกอบรูปแบบการสอนที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัด พิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบดูว่า รูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการสอนที่จัดทำขึ้น มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ปฏิบัติเพียงใด นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ และระหว่างดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนมีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้าง ซึ่งในการทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 คัดเลือกนักเรียนที่จะเข้าร่วมการทดลองนำร่อง โดยเลือกกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มี การจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

5.2 วัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย นำมาตรวจให้คะแนน

5.3 จัดการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำ จำนวน 9 แผน รวม 27 ชั่วโมง โดยจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการของรูปแบบ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ตลอดเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน เมื่อจัดการสอนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.4 นำข้อมูลได้จากการปฏิบัติทดลองนำร่องไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 6 แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอน ตามผลที่ได้รับจากการทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- นำข้อสรุปที่ได้จากการบันทึกสภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ บรรยากาศการเรียนรู้อ ปัญหาที่พบ วิธีการแก้ปัญหา ความเป็นไปได้ของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่ได้วางไว้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาทำการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการสอน คู่มือการใช้รูปแบบ หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือการวัดผลประเมินผลการอ่านและการเขียนภาษาไทย หลังจากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการสอน

- นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กลับมาแก้ไข ปรับปรุงรูปแบบการสอนอีกครั้ง เพื่อจะให้ได้รูปแบบการสอน ที่มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์เป็นรูปแบบการสอนก่อนนำไปทดลองใช้จริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง เหมาะสมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง เหมาะสมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง เหมาะสมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ถ้าค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่นำมาคำนวณได้ไม่เกิน 1 ผู้วิจัยถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีฉันทามติต่อรายการนั้นว่ามีความเหมาะสม แต่ถ้าต่ำกว่า 3.51 ต้องนำมาปรับปรุง

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองนำร่องมาวิเคราะห์ สร้างข้อสรุปอุปนัย และสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนได้รูปแบบการสอนฉบับสมบูรณ์ โดยการดำเนินการ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โรงเรียนสามง่ามชนูถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ซึ่งผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะห้องเรียนที่จัดนักเรียนแบบคละความสามารถจำนวน 4 ห้องเรียน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับสลากเลือกมา 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการสอน ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย แบบประเมินการปฏิบัติกรอ่านและการเขียนภาษาไทย และแบบวัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านภาษาไทยด้านความรู้ความเข้าใจ สำหรับใช้สอบวัดก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านมีลักษณะเป็นชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 4 ตัวเลือก วิธีการให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบ คุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย การวัดสมรรถภาพ เนื้อหา ด้านการอ่าน วิธีการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

1.2 กำหนดจุดประสงค์แบบทดสอบวัด และทำตารางวิเคราะห์แบบทดสอบตาม เนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบทดสอบ เพื่อกำหนดคำถามของแบบทดสอบให้ครอบคลุม จุดประสงค์และเนื้อหาตามจำนวนข้อแบบทดสอบที่ต้องการ ตามเนื้อหาของรูปแบบ

1.3 สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ วัดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหาสมรรถภาพการอ่าน และแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วัดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหาสมรรถภาพการเขียน จากการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ท21101 วิชาภาษาไทย พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบทดสอบวัดสมรรถภาพด้านการ อ่าน คือ ถ้าตอบถูกต้องตามที่เฉลยให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยทำการตรวจสอบความตรง (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านวัดผลและ ประเมินผล จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน รวมจำนวน 5 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของแบบทดสอบกับ พฤติกรรมตัวชี้วัด จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน และความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่า IOC (Index Of Item of Objective Congruence) จากวิธีของ โรวินเนลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (R. H. Hambleton) โดยดูค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรี สะอาด, 2545, หน้า 64) โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง

0 ถ้าไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

-1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีความตรงสามารถนำไปใช้ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่าต่ำกว่า 0.60 ตัดทิ้ง ปรากฏว่าได้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 56 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 และแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียนมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

1.5 การหาค่าอำนาจจำแนก (B) ของเบรนนอน โดยการนำแบบทดสอบสำหรับวัดสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย จำนวน 60 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก (B) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.20 และใช้ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.04 – 0.64 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.24 - 0.64 คะแนนจุดตัดเท่ากับ 38

1.6 คัดเลือกแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ โดยเกณฑ์การพิจารณา คือ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 -1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และได้ นำแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของโลเวท กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

1.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านภาษาไทยเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียนภาษาไทย ด้านความรู้ความเข้าใจ สำหรับใช้สอบวัดก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการเขียนภาษาไทย การวัดสมรรถภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัย และเนื้อหาการเขียน

2.2 กำหนดจุดประสงค์แบบทดสอบวัด เพื่อกำหนดคำถามของแบบทดสอบให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาตามจำนวนข้อแบบทดสอบที่ต้องการ

2.3 สร้างแบบทดสอบ แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาด้านสมรรถภาพการเขียน จากกรณีวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ท21101 วิชาภาษาไทยพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียน คือ เกณฑ์การประเมินแบบรูบรีคสกอ์

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยทำการตรวจสอบความตรง (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านวัดผลและประเมินผล

จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน รวมจำนวน 5 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของแบบทดสอบกับพฤติกรรมตัวชี้วัด จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน และความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่า IOC (Index Of Item of Objective Congruence) จากวิธีของ โรวินเนลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (R. H. Hambleton) โดยดูค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64) โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีความตรงสามารถนำไปใช้ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่าต่ำกว่า 0.60 ตัดทิ้ง ปรากฏว่าได้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียนมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

2.5 นำแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียนจำนวน 1 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่มุมตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกตามเทคนิค 25 % โดยใช้สูตรของวิทนีย์ และซาเบอร์ (Whitney and Sabers, 1970) อ้างอิงใน ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 199-200) คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.73

2.6 นำแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการเขียนไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่า Coefficient Alpha (α) ของ Cronbrach (1951) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00

2.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้เก็บข้อมูลต่อไป

ตาราง 5 การกำหนดลักษณะแบบทดสอบวัดสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจการอ่าน
ภาษาไทย

เนื้อหา/สาระ	สมรรถภาพการอ่าน	ข้อที่	รวม/ข้อ
การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ		2, 8, 17, 23, 31, 33, 38	7
การอ่านเพื่อระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน		19, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 34	8
การอ่านเพื่อระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ		11, 22, 32, 39, 40	5
การอ่านเพื่อตีความคำยากในเอกสารวิชาการ		1, 4, 6, 35, 36	5
การอ่านเพื่อระบุข้อสังเกต ความ สมเหตุสมผลของงานเขียน		5, 7, 10, 14, 15, 18, 21, 37	8
การอ่านเพื่อวิเคราะห์คุณค่าเพื่อนำไป แก้ปัญหาในชีวิต		3, 9, 12, 13, 16, 29, 30	7
	รวม		40

3. แบบประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติการอ่านและการเขียนภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนา ดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบประเมินการอ่านภาคปฏิบัติ โดยกำหนดให้เป็นแบบประเมินการอ่านภาษาไทย ทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านเชิงเข้าใจซึ่งเป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบประเมินการเขียน ซึ่งเป็นแบบประเมินทั้งการเขียนสื่อสาร และการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.2 ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติการอ่านและการเขียนโดยศึกษาทั้งในด้านจุดมุ่งหมายของแบบประเมิน องค์ประกอบของแบบประเมิน วิธีเขียนแบบประเมินและวิธีการให้คะแนน

3.3 กำหนดกรอบของสมรรถภาพการอ่านและการเขียนที่จะประเมินภาคปฏิบัติ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวิเคราะห์องค์ประกอบของการประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย

แต่ละประเด็นจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถภาพแต่ละด้าน ทั้งการอ่าน ดำเนินการสร้างเกณฑ์ในการให้คะแนนพฤติกรรมบ่งชี้ ที่สังเกตได้ของสมรรถภาพ การอ่านภาษาไทย ตามเกณฑ์ระดับคุณภาพการให้คะแนนแบบ Rubric scores 5 ระดับ ในแต่ละ องค์ประกอบของสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละลักษณะ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3.4 จัดทำคู่มือการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพื่อใช้สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ประเมิน

3.5 นำแบบประเมินและคู่มือการประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) พิจารณาความครอบคลุมของการประเมินและความเหมาะสมของ เครื่องมือ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่าควรนำรอบการประเมินมาสร้างเป็นแบบฟอร์มเพื่อ ความสะดวกในการใช้และไม่ให้หลงประเด็นในขณะใช้ประเมิน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำว่า ควรสรุปขั้นตอนในการประเมินที่เข้าใจง่ายขึ้น และตัดสินใจว่าสมรรถภาพของนักเรียนอยู่ในระดับใด

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำเพื่อใช้เป็นแบบประเมินและคู่มือการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

3.7 นำแบบประเมินไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยในการให้คะแนนของแบบประเมินโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน ดำเนินการทดลองประเมินผลงานของนักเรียน ซึ่งได้ พบว่าแบบประเมินมีความครอบคลุมชัดเจน สามารถวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนได้

3.8 หาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability) ซึ่งประกอบด้วยตัวผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 2 คนผู้วิจัยนำแบบประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนกับคู่มือการประเมินไปให้ผู้ช่วยวิจัยแยกกันประเมินสมรรถภาพการอ่านการเขียนของนักเรียน จำนวน 20 คน โดยตรวจผลงาน/ภาระงานของนักเรียน จากนั้นนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน โดยวิธีการคำนวณของสก็อต(Scott Formula) ได้ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเป็นรายคู่ ดังนี้

ค่าความเที่ยงระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัย มีค่าเท่ากับ 0.97

3.9 จัดทำแบบประเมินการปฏิบัติสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ให้เป็นฉบับสมบูรณ์ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ฉ) เพื่อใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. แบบวัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนา ดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบวัด โดยกำหนดให้เป็นเครื่องมือเพื่อใช้วัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย ก่อนและหลังเรียน

3.2 ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติ โดยศึกษาทั้งในด้านเนื้อหาจุดมุ่งหมายของแบบวัดองค์ประกอบของแบบวัด วิธีเขียนแบบวัด และวิธีการให้คะแนนตามการสร้างแบบลิเคอร์ทสเกล (The Likert Technique)

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาการอ่านและการเขียนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน 4 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจเชิงวิเคราะห์ การเขียนร้อยแก้วและร้อยกรอง ตามสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.4 สร้างแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยและการเขียนภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ โดยลักษณะข้อความในแบบวัดชุดนี้ มีทั้งข้อความที่แสดงถึงเจตคติต่อการอ่านและการเขียนที่ดีและไม่ดี โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543, หน้า 58) ดังนี้

ตาราง 6 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ลักษณะคำตอบ	การให้คะแนนข้อที่แสดงถึงเจตคติที่ดี	การให้คะแนนข้อที่แสดงถึงเจตคติที่ไม่ดี
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

3.5 นำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ค่าคะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามของแบบวัดกับจุดประสงค์ของแบบวัดเจตคติ แล้วนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence) และคัดเลือกเฉพาะข้อความคำถามที่มีค่าคะแนนใช้ได้ คือ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาจัดทำเป็นแบบวัดเจตคติ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117) ผลปรากฏว่า ข้อคำถามใช้ได้ทุกข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ง) นอกจากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในปรับภาษาที่ใช้ในการเขียนข้อความคำถามในบางข้อให้ชัดเจน

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดเจตคติตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำเป็นแบบวัดเจตคติจำนวน 1 ฉบับ เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.7 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเจตคติ ด้วยการวิเคราะห์ด้วย t-test โดยใช้โปรแกรม SPSS โดยกำหนดให้มีระดับนัยสำคัญ $< .05$ ดำเนินการสอบคัดเลือกข้อความที่ใช้ได้ โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า t สูงกว่าค่าวิกฤติ (มีระดับนัยสำคัญต่ำกว่า $.05$) พบว่าทุกข้อใช้ได้

3.8 หาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดเจตคติ โดยนำแบบวัดเจตคติไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99-101) โดยคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

3.9 จัดทำเป็นแบบวัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป โดยจำแนกข้อตามการอ่านและการเขียน ซึ่งมีรายละเอียดในการเรียงลำดับข้อ ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการเรียงลำดับของแบบประเมินเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

สมรรถภาพ	จำนวน (ข้อ)	เจตคติที่ดี (ข้อ)	เจตคติที่ไม่ดี (ข้อ)
การอ่าน	15	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 17	5, 6, 7, 12, 18, 21, 25
การเขียน	15	11, 13, 15, 19, 20, 23, 28	14, 16, 22, 24, 26, 27, 29, 30
รวมจำนวนข้อ	30	15	15

3. การดำเนินการ

การทดลองใช้รูปแบบการสอนและศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดแบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One group Pretest – Posttest Design) ออกแบบการทดลองดังต่อไปนี้ (องอาจ นัยพัธน์, 2549, หน้า 270) มีผังการทดลอง ดังนี้

ทดสอบหรือวัดก่อน	ให้สิ่งทดลอง	ทดสอบหรือวัดหลัง
O_1	X	O_2
O_1 แทน คะแนนการสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยก่อนเรียน	X แทน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	O_2 แทน คะแนนการสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังเรียน

จากผังของการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับสมรรถภาพ คือ กลุ่มสมรรถภาพสูง กลุ่มสมรรถภาพปานกลาง กลุ่มสมรรถภาพต่ำ และวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านและการเขียน ก่อนและหลังการทดลอง นำผลสมรรถภาพที่วัดหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 เลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการเลือกโรงเรียน โดยโรงเรียนที่เลือกคือ โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เป็นโรงเรียนสำหรับทำการทดลอง และทำการเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะห้องเรียนที่จัดนักเรียนแบบคละความสามารถจำนวน 4 ห้องเรียน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มตัวอย่างมา 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน

2.2 นำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นและตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม

จังหวัดพิจิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท21101 โดยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการอ่าน และการเขียนภาษาไทยของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพความรู้ ความเข้าใจการอ่านและการเขียน และทำการวัดเจตคติด้วยแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2.2 วิเคราะห์ผลจากการทำแบบทดสอบวัดสมรรถภาพ แล้วจัดนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับสมรรถภาพ คือ กลุ่มที่มีสมรรถภาพระดับสูง กลุ่มที่มีสมรรถภาพระดับปานกลาง และกลุ่มที่มีสมรรถภาพระดับต่ำ และวิเคราะห์ผลจากการประเมินเจตคติด้วยแบบประเมินเจตคติ ต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย

2.2.3 ดำเนินการสอนตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นของรูปแบบการสอน จำนวน 9 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 33 แผน ใช้เวลา 20 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 60 ชั่วโมง

2.2.4 หลังการทดลองทำการทดสอบวัดสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนทดลองและประเมินเจตคติของนักเรียนด้วยแบบประเมินเจตคติฉบับเดียวกับก่อนการทดลอง

2.3 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1.1 สภาพก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ จัดกลุ่มของนักเรียนตามระดับสมรรถภาพเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสมรรถภาพสูง ปานกลางและต่ำ ตามคะแนนที่ได้ และทำการประเมินเจตคติของนักเรียนต่อการอ่านการเขียนภาษาไทย ด้วยแบบประเมินเจตคตินำและผลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2 สภาพหลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ก่อนเรียนกับ หลังเรียน โดยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยทำการทดสอบค่าที (t-test dependent) คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.2.2 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย หลังการเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยทำการทดสอบค่าที (t-test one sample) คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.2.3 เปรียบเทียบสมรรถภาพการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ก่อนเรียนกับ หลังเรียนโดยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยทำการทดสอบค่าที (t-test dependent) คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.2.4 เปรียบเทียบสมรรถภาพการเขียนภาษาไทย หลังการเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยทำการทดสอบค่าที (t-test one sample) คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.2.5 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน โดยทำการทดสอบค่าที (t-test dependent) คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ การประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการสอน ดังนี้

การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนหลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบการสอน โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การประเมินรูปแบบการสอน ผู้วิจัยดำเนินการโดยประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบโดยทำการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อครูผู้สอน บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน เนื้อหา และสื่อประกอบการเรียนการสอนของรูปแบบ

2. ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการของการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลของรูปแบบ

3. ด้านผลผลิต (Out put) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อผลที่ได้รับ จากการเรียนการสอนตามรูปแบบในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการสอนในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนและศึกษาแนวคิดการประเมินรูปแบบการสอน และกำหนดกรอบการประเมินเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต และการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2. กำหนดจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของแบบประเมินความพึงพอใจ

3. ดำเนินการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวของลิเคอร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 125) ดังนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

3 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อย

1 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ด้านรูปแบบการสอน จำนวน 1 คน ด้านวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน และด้านภาษาไทย จำนวน 2 คน รวมจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม

แต่ละข้อ ได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ .60-1.00 และปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

4.1 ในส่วนของกระบวนการให้รับเพิ่มส่วนที่เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ

4.2 ในส่วนของผลผลิตผู้เชี่ยวชาญให้ปรับภาษาให้สื่อความง่าย ๆ และชัดเจน

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลการตอบของนักเรียนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3. การดำเนินการ

การดำเนินการขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อรูปแบบการสอน หลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 หลังสิ้นสุดการทดลองใช้รูปแบบการสอน ผู้วิจัยแจกแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ให้นักเรียนทุกคนทำ ในวันที่ 8 ตุลาคม 2554 ใช้เวลา 30 นาที

3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำ ผลที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ 3.51 ขึ้นไป ส่วนข้อเสนอและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มและหาความถี่